

ÅRSRAPPORT 1981

TBF

PROGRAM m/bl. a.

"BLÅVEISBLØMSTRINGTUR TIL SANDVIKA" i april.

REINROSE
DRYAS OCTOPETALA

MYRKONGLE
CALLA PALUSTRIS

BLÅVEIS
REPATICA NOBILIS

OLAVSSTAKE
HONESES UNIFLORA

TELEMARKE
BOTANISKE
FORENING

PROGRAM
VÅR/SOMMER
1981

Easkvikke
CORONILLA EMERUS

1981

TBF'S
høstprogram

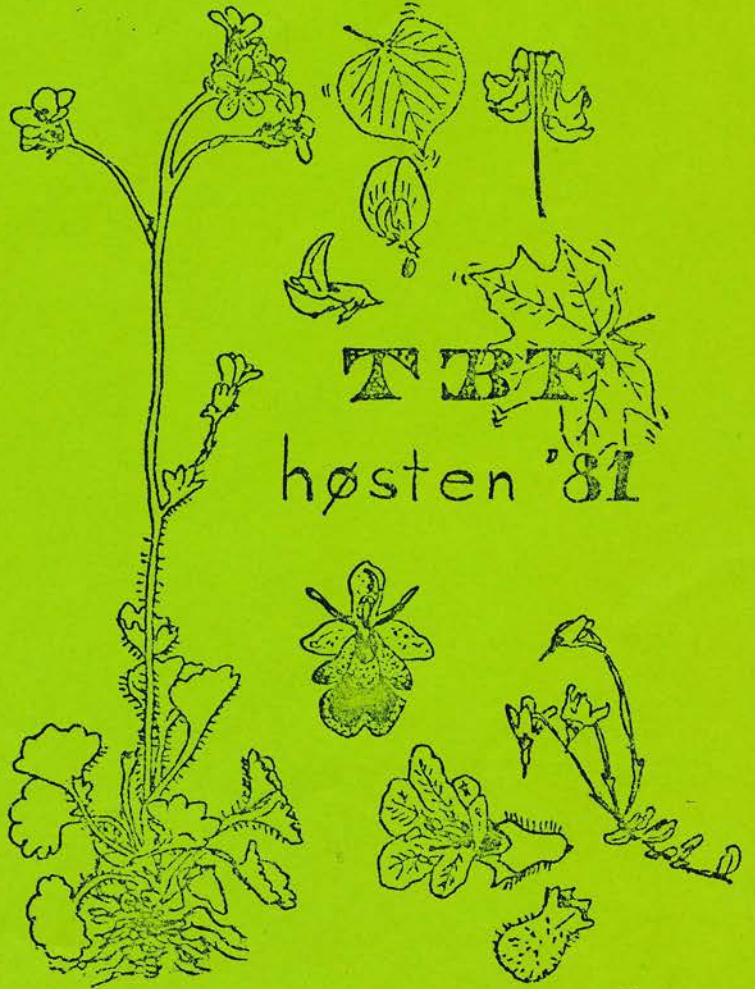
Snylteplanten
VANILJEROT

Steinstorkeuebb
GERANIUM COLUMBINUM

Orkidéen
knerot
GOODYERA REPENS

TBF
høsten '81

Årsmelding fra styret i Telemark Botaniske forening perioden 1980 - 1981.

Foreningens første ordinære årsmøte ble holdt 27. november 1980 på Heistad skole i Porsgrunn. På årsmøtet ble foreningens vedtekter vedtatt, og en vedtok å kalle foreningen Telemark Botaniske forening. Regnskap for den tiden interinstyret hadde virket ble lagt fram og godkjent. Valg ble holdt og styrets 4 medlemmer ble formann: Roger Halvorsen, kasserer: Bjørn Lervik, styremedlemmer: Karl S. Eriksen og Øyvind Skauli.

Årsmøtet gikk greitt unna, og fra Sandefjord var invitert Halvdan Møller med en praktfull samling Ølandsbilder som sammen med vår egen Jan Erik Tangens bilder fra samme sted ble behørig kommentert av to Ølandskjennere av hjertet. Møtedeltagerne fikk oppleve Østersjø-øyas særpregede miljø og blomsterskatt til fulle.

Styrets arbeid i perioden som har gått, har bestått i å stå for arrangementer inne og ute og å holde kontakten med en del andre foreninger og personer. Det ble avholdt 3 innemøter på vinteren: 5. februar på Esso Taverna var det kontaktkveld bygd over temaet plantesamling og over diasbilder fra Kenya ved Jon Haltli og fjellflorabilder ved Øyvind Skauli, 18. februar var det åpent møte i Ibsenhuset hvor vi hadde invitert Klaus Høiland med sin diasserie fra Finnmark, 26. mars tok vi "en snartur i Rogalandsnaturen" med lånte bilder av Ole G. Lima fra Rogalandsavdelingen av Norsk Botanisk Forening. Søndag 26. april ble vårens første tur i det fri arrangert over temaet "Blåveisblonstring i Sandvika ved Langesund".

Sommerprogrammet ble følgende: 12. mai. Kveldsvandring i Gunnborgdalen i Gjerpen under Thorbjørn Skifjelds ledelse. 24. mai. Tur til Nordre Gjerpen igjen under Thorbjørn Skifjelds ledelse. 31. mai. Fellestur med Tønsberg Botaniske selskap til Langøya ved Langesund. 11. juni. Kveldstur til Sandøya ved Brevik. 26. juli. Tur for "hjemneværende i ferien" til Grobstoktjern i Bamble og til Fossing, da under Karl Eriksens ledelse.

Ut på høsten startet vi opp med en tur 16. august til Notodden og Lisleherad. Så fulgte kveldstur 25. august med kveldsvandring i Langesundstraktene, nærmere bestemt Krogshavn. Søndag 6. september gikk turen til Larviksområdet og utesesongen ble avsluttet med en sopptur til Sandøya ved Brevik med et noe magert resultat.

Innesesongen ble startet med et "mimre-møte" 20. oktober på Heistad skole. Da ble bilder fra sommerens "fangster" vist i mengder. En invitasjon til et møte i Langesund med støtte fra DnC ble holdt 2. november. Foreningen sto for foredragsholder som denne kvelden var Karl Eriksen med støtte av lensmann Johannes Hellstrøm. Invitasjonen til møtet og traktering sto DnC for, og fram møtet og interessen var stor, slik at over 25 personer hadde blii avvist til møtet på grunn av for liten plass.

Etter årsmøtet har også styret tatt på seg å arrangere et møte til med John

Sandve fra Sandefjord. Han skal foredra over en tur han og hans familie hadde i Nord-Sverige og Troms. John og familien burde være kjent fra flere av foreningens turer.

Vi viser ellers til vedlagte turreferat.

Interimstyret sendte i sin tid søknad om oppstartingsstøtte og driftsstøtte for inneværende år til Fritidskontoret i Porsgrunn kommune. Av regnskapet vil det gå fram at foreningen ble tildelt både oppstartingsbidrag og driftsstøtte. Styret har også i år sendt søknad til Fritidskontoret i Porsgrunn om økonomisk støtte.

Styret har ellers fått flere henvendelser fra andre foreninger. Bl.a. har vi fått en forespørsel fra et forberedende utvalg som har tatt på seg oppgaven med å se på mulighetene for å få utarbeidet et turkart for områdene nord for Porsgrunn og Skien. Forespørselen gikk ut på om vi kunne sies å være en brukergruppe med interesse for et slikt kart. Ved en eventuell trykking ville foreningen få satt opp en orientering om seg selv på baksiden. Styret fant det rimelig at utvalget fikk vår støtte.

Videre har styret vært i kontakt med flere personer til et åpent møte i høst. Bl.a. Jostein Andreassen fra Søgne, Rune Halvorsen fra Botanisk museum i Oslo og Tore Ouren fra Norges Handelshøyskole. Andreassen var dessverre meget opptatt med husbygging, mens styret har fått positive svar fra Rune Halvorsen som svært gjerne har lyst til å komme til vinteren med et foredrag om truede plantearter i Norge og Tore Ouren som ble forhindret i høst, men som gjerne vil komme til vinteren og foredra over emnet ballast- og møllefloraen i Norge.

Kontingenten har i år vært 30 kr. for voksne medlemmer og 10 kr. for skoleelever og husstandsmedlemmer. Kontingentinnbetalingen har vært god, men fortsatt står noen få igjen til rest.

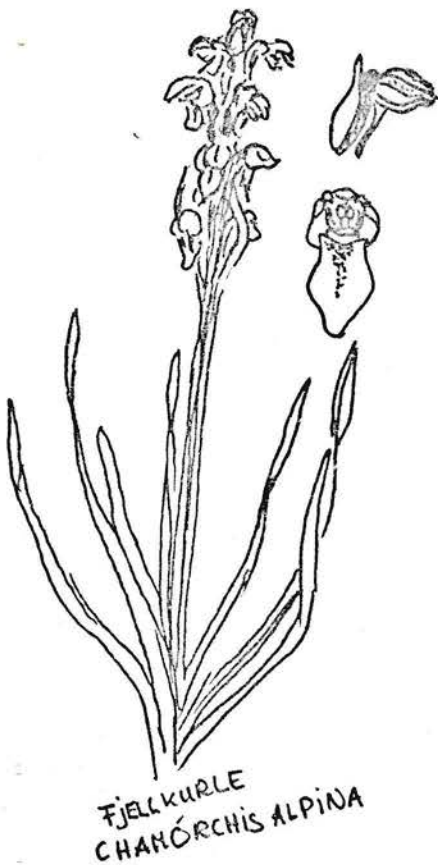
Idet vi vil få takke for oss og for å få være med i foreningens virke det første året, vil vi uttrykke håp om at den gode tonen som har preget forholdet medlemmene imellom fortsatt vil holde seg levende, og at foreningens arbeid fortsatt kan holdes på et plan hvor flest mulige kan få føle seg hjemme og få virke slik at det botaniske arbeidet i fylket kan vokse og være til glede for hver enkelt.

Ekskursions- og møterapport 1980-1981. Telemark Botaniske forening.

Torsdag 5. februar ble det holdt møte i Esso Tervernas lokaler på Nystrand. 21 stykker var møtt fram for å være med Jon Haltli på en liten fotosafari til Kenya. Hans flotte dias fra Kenyas natur og dyreliv vakte berettiget oppsikt. Overgangen til hans mer hjemlige motiver var stor, men det var med glede en kan konstantere at norsk natur er fullt på høyde med sydligere egner og fullt ut fortjener den oppmerksomhet foreningens etterhvert mange fotografer vier den.

Etter Haltlis bilder ble vi tatt med til fjells via Øyvind Skaulis opplevelser festet til dias. Hans bilder brakte oss til fjellplantenes verden og stemningsfull natur i Jotunheimen med godbiter av høy klasse. Vi fikk bl.a. et glimt av den uanseelige og sjeldne fjellkurlen (*Chamorchis alpina*.) Etter kaffepausen ble det tid til en prat om vårens og sommerens turmål, og bl.a. ble det enighet om å forsøke å få til en tur til midtre deler av Telemark, helst i Kviteseid- Bandak - Dalen-området.

Noen av medlemmene hadde brakt med seg en del herbariemateriale, og dette ble studert mens praten fortsatte om plantepressing og samling.

FJELLKURLE
CHAMORCHIS ALPINA

Onsdag 18. februar avholdt foreningen et åpent møte i Ibsenhuset i Skien. Ca. 30 mennesker var møtt fram for å høre Klaus Høiland fra Botanisk museum kåsere over sin lysbildeserie fra Finnmark. Det ble et velredigert og flott kåseri vi fikk være med på. Denne kvelden fikk de fleste stifte bekjentskap med nord-norsk natur og planteliv samt en person som var profesjonell i sitt opplegg. Vi fikk møte Finnmarks sjeldenheter etter tur. Det bør nevnes dvergnaigull (*Chrysosplenium tetrandrum*) fra Persnes, nyserot (*Veratrum album*) silkenellik (*Dianthus superbus*) og polarvalmue (*Papaver dahlianum*) fra Tana, eskimomure (*Potentilla egedii*) og dverglodnebregne (*Woodsia glabella*) fra Lille Porsangen, fjellkurlen (*Chamorchis alpina*) og rabbestarr (*Carex glacialis*) fra Reinøya og ikke minst polarflokk (*Polemonium boreale*) fra dens enes-

vokstested i Norge, en kirkegård i Bugøynes i Sør-Varanger. Her voktes den heldigvis med hard hånd av stedets befolkning.

Etter Høilands foredrag var det tid til spørsmål, noe flere av de framsette benyttet anledningen til.

Til torsdag 26.mars hadde foreningen lånt en del bilder av uvant natur og flora for oss østlendinger. Det var bilder fra Sør- og Vestlandet, med hovedvekt på floraen i Rogaland. Bildene var tatt av Ole Gabriel Lima fra Madlalia ved Stavanger. Han har i mange år vært en ildsjel i botanisk virksomhet i Rogaland, og han er en meget ivrig fotograf med meget godt kjennskap til norsk botanikk.

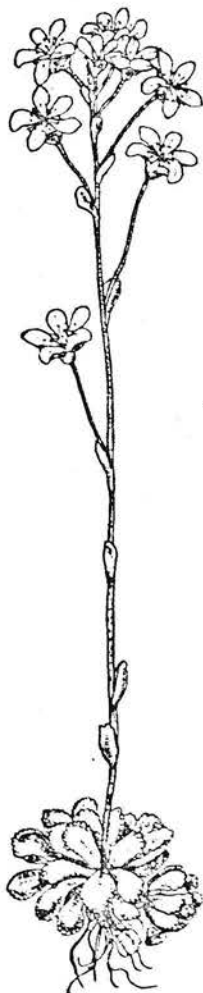
Blant bildene var det mange godbiter å finne. Vi fikk se hjortetunge (*Phyllitis scolopendrium*) som har svært få kjente voksesteder i Norden ovehode, jærtistel (*Serratula tinctoria*) med sine norske forekomster et par steder helt sør på Jæren, skjeggknoppurt (*Centaurea pseudophrygia*), norsk malurt (*Artemisia norvegica*) fra vokseplassen ved Kleivaland i Ryfylke, bergjunke (*Saxifraga paniculata*) med storforekomster i Ryfylkeheiene og Limas egen store sensasjon i norsk flora, markkjelt (*Oxytropis campestris* subsp. *linnaeana*) fra artens eneste kjente norske lokalitet i ei ur i Førrejuvet i Ryfylke.

Det var virkelig en praktsamling vi fikk tilsendt vestfra, og foreningen er Lima takk skyldig. Dessverre var det få som møtte opp og fikk anledning til å være med på streiftoget i Rogalandsnaturen fra de flate jærømrådene til de ville Ryfylkeheiene med smale blomsterrike fyllittstriper. Ca. 10 stykker fant veien til lærerværelset på Heistad barneskole i Porsgrunn.

Blåveisblomstringsturen 26.april.

Det er klart at årets første utetur er en liten begivenhet, og så var også ca. 20 mennesker møtt fram til avtalt tid på Langesunds torg. Vi dro i samlet flokk over til de nye boligfeltene vest for Langesund og parkerte der. Så gikk vi til fots over til Sandvika til toner fra syngende røstruper og bokfinker som priste våren sammen med oss. På veien var det fullt opp av blåveis og hvitveis (*Hepatica nobilis* og *Anemone nemorosa*) i skogbunnen, og vi kunne kjenne igjen gjerdevikke (*Vicia sepia*) og skogvikke (*V. sylvatica*) på de første bladene.

Nede mot Sandvika fant vi fram til leddved (*Lonicera xylosteum*) og krossved (*Viburnum opulus*) som begge sto med bristeferdige knopper. I fjellveggen hadde små heggbusker latt knoppene springe. *Prunus padus* inneholder blåsyre, og da vi gned bladene, kjente vi den karakteristiske lukten av bitre mandler. Undervegetasjonen bestod av bl.a. sanikkel (*Sanicula europaea*) og krattfiol (*Viola mirabilis*) som sto i knopp.

I Sandvika fant vi masser av gullstjerne (*Gagea lutea*), lerkespore (*Corydalis intermedia*), moskusurt (*Adoxa moschatellina*) og vårkål (*Ranunculus ficaria*). På tørre bergknauser vokste fine rosetter av vårens filtkongsllys (*Verbascum thapsus*) og fjorårsstandere av kung eller bergmynte (*Origanum vulgare*).

Så gikk ferden mot Jyplevikodden i sør. Det må virkelig være av interesse å få beholde dette uberørte området fritt for veier og andre inngrep. Jyplevikområdet må være et av de fineste områder på kysten av Telemark.

Også hva flora angår skulle det vise seg at området hadde kvaliteter å by på. Ved stien, ikke langt ute, fantes en liten bestand av den ikke altfor vanlige orkidéen knerot (*Goodyera repens*). Et par vinterstandere sto igjen inntil furuleggene.

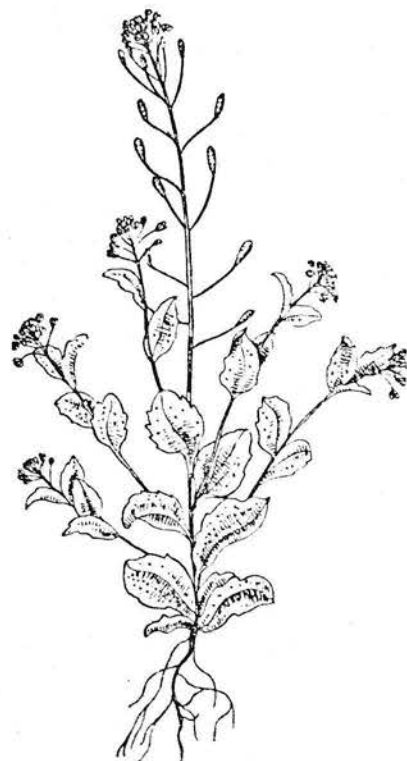
Vegetasjonen utover odden består av lav kalkfuruskog på skrinns jord. Det ligger store åpne felter innimellom, og her dominerer det staselige graset bergsrørkvein (*Calamagrostis epigeios*) og broddbergknapp (*Sedum rupestre*). Utover våren og forsommeren vil dette området framvise en yppig flora av tørketålende planter på de åpne områdene og på de gunstige partiene vil det dukke fram sjeldenheter som er knyttet til kalken.

Hist og her ble det vist fram prektige barlindeksemplarer (*Taxus baccata*). Etter en rast ytterst på odden dro en flokk tilbake og hentet bilene for å møte resten av flokken som gikk over åsen til Rognstranda. Denne gruppen kom ned i edelskogsreservatet i Rognflåtene. Her var nesten alle de varme-kjære løvtreartene våre representert. Vi så bl.a. lind (*Tilia cordata*), alm i blomstring (*Ulmus glabra*) og lønn (*Acer platanoides*). Inne i reservatet og på nedsiden av dette finnes store bestander av ramslek (*Allium ursinum*) som fyller lufta med løklukt inne i løvskogen.

Nede på Rognstranda lette vi blant tusenvis av blomstrende vårrubblom (*Erophila verna*) etter veirubblom (*Draba nemorosa*) som ble funnet her i 1972.

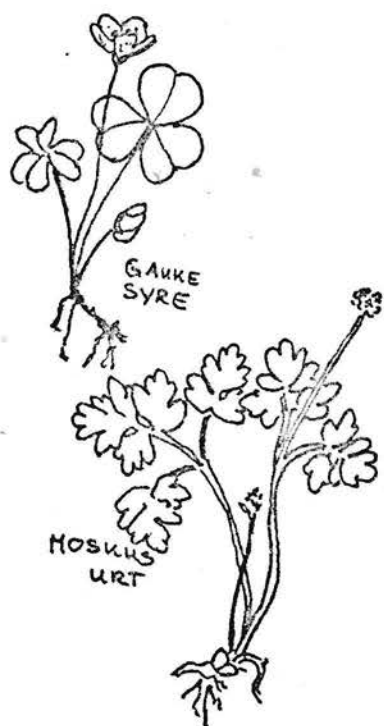
Vi fant mange rosetter, og tilslutt et tassent eksemplar i blomst. Det var rart å se hvordan denne planten hadde sine beste forekomster på gamle telttomter der konkurransen var minst.

Så gikk ferden til Hagenhei hvor vi besøkte den gamle forekomsten av buskvikke (*Coronilla emerus*) som i Norge helt og holdent er telemarking. Den vokser i kystområdene fra Kil til Porsgrunn. Det var med en viss andektighet at deltagerne betraktet de mellom 10 og 20 eksemplarene vi fant ved Stokkevannet. Denne planten har sine voksesteder her i Norden nettopp i Telemark og på Øland og Gotland i Sverige. Utenfor Norden må vi til

sydvestre Tyskland, Alpene og Karpatene for å finne buskvikke. Ekskursjonen ble oppløst ved Lassess kafeteria.

Tirsdag 12.mai foretok 16 framføtte en kveldsvandring i traktene omkring Gunnborgdalen med Thorbjørn Skifjeld som leder i et nydelig område. Langs veien opp fra bilparkeringsen fant vi spirende torhjelm (*Aconitum septentrionale*). Ellers var den tidlige vårfloraen i god gjenge, og vi fant bl.a lerkespore (*Corydalis intermedia*), maigull (*Chrysosplenium alternifolium*), vårkål (*Ranunculus ficaria*), nøkleblom (*Primula veris*), hengeaks (*Felica nutans*) og gullstjerne (*Gagea lutea*) i skogen langs veien.

De første gaukesyrene (*Oxalis acetosella*) og skogfiolene (*Viola riviniana*) var også kommet i blomst. Etterhvert fant vi også den etterhvert allesstedsnærværende moskusurten (*Adoxa moschatellina*). Den ser ut til å trives godt sammen med lerkespore. Det ble også påvist en lokalitet av humle (*Humulus lupulus*) før vi svingte av veien opp mot Baugerødåsen. Oppover lia dukket det opp kantkonvall (*Polygonatum odoratum*) og store tepper av stemorsblomster (*Viola tricolor*) lyste opp på de tørreste stedene. En og annen svaleurt (*Chelidonium majus*) fant vi også. De første vårerteknappene (*Lathyrus vernus*) sto med nydelige farger og dens nære slektning svarterteknapp (*L.niger*) begynte å vise knoppene. Store tuer av lakrismjelt (*Astragalus glycyphyllus*) var i emning oppe på åsryggen.

Vi rastet med en alldeles herlig utsikt i den fine vårveret, og vi kunne se langt utover Gjerpensdalen godjordsområder. Omkring rateplassen fant vi noen eksemplarer av soppen vårfagerhatt. På de lysåpne områdene var jordbær (*Fragaria vesca*), dvergmispel (*Cotoneaster integerrimus*) og knollerteknapp (*Lathyrus motanus*) i god gjenge. I litt mer tredekte områder med snar sto allerede de første eksemplarene av liljekonvall (*Convallaria majalis*) i blomstring.

Nordre Gjerpen var turmålet 24.mai under Thorbjørn Skifjelds ledelse nok en gang. Vårt første ønske var å lete opp søstermarihandlokaliteten (*Dactylorhiza sambucina*) ved Sørteigen. Her ble den funnet i 1956. Vi parkerte ved bomveien som går i retning av den gamle plassen, og vi klatret så opp lia via en heller skropelig sti. Imidlertid ga veivalget en rekke godbiter av vårfloraen. Her vokste fine vårerteknappseksemplarer (*Lathyrus vernus*) maigull (*Chrysosplenium alternifolium*), myske (*Galium odorata*), myskegras (*Milium effusum*), mengder av moskusurt (*Adoxa moschatellina*),

tannrot (*Dentaria bulbifera*) og trollbær (*Actea spicata*). Oppe på toppen ble vi ønsket velkommen av syngende gjerdesmett og trekryper mens en skogsnipe hastet avsted noe forskremt.

Noen søstermariband ved Sørteigen ble det ikke i regnvarret som skremte noen av oss i hus, men vi fant etterhvert store mengder av liljekonvall (*Convallaria majalis*) og flere nyttet høve til en liten bukett med hjem.

Da vi nådde tilbake til bilene etter en liten omvei, fortsatte ferden til noen kalkåser ut mot Slettevannet. På vei over jordene vakte rosenfinkens plystring oppsikt og begeistring hos de fuglevante.

Kalkåsene inneholdt riktige godbiter. Her fantes tysbast (*Daphne mezereum*), ledved (*Lonicera xylosteum*) og akeleie (*Aquilegia vulgaris*).

Den velkjente kalkfuruslogen fra kambrosiluren fant vi ute på skrenten. Her var skogbunnen dekket av de karakteristiske teppene med liljekonvall.

Etter en tids leting hadde vi funnet det vi syntes var verd å lete etter, og av de av de 23 framøtte som hadde holdt stand utover var stort sett fornøyd med dagens resultat.

Den 31. mai var det tillyst familietur til Langøya ved Langesund. Tønsberg Botaniske Selskap var spesielt invitert, og med på turen var også Arne Åsgård fra krinkastingen, kjent for sine "Kvarteret ute" i radio.

Ca. 30 personer møtte fram på Cudrios brygge i Langesund denne søndags forsonnertid i strålende vær, og før avreise kl. 10.00 fortalte Karl Eriksen litt om øya i historisk perspektiv, denne øya som er et Eldorado for alle natur- og blomsterelskere.

Etter landstigning, ca. 20 meter fra brygga, fant vi de første eksemplarene av flueblomst (*Ophrys insectifera*).

På grunn av den kjølige våren, var blomstringen svært sent ute, men der var da 2 "utklekte" fluer.

Selskapet beveget seg først tvers over øya mot Lilløy, og underveis observerte vi følgende arter: Vårmariland (*Orchis mascula*), liljekonvall (*Convallaria majalis*) og kantkonvall (*Polygonatum officinale = odoratum*) i mengder.

Videre finnes en stor bestand av flekkmure (*Potentilla crantzii*) med usedvanlig store og vakre blomster, samt en del av bladene til krypmure (*P. reptans*). Nøkleblom (*Primula veris*) og vanlig blåfjer (*Polygala vulgaris*) var det også riklige forekomster av sammen med krattalant (*Inula salicina*) og kung (*Origanum vulgare*). Nede på stranda ved Lilløy var det en rik bestand av strandkål (*Crambe maritima*) med hundetunge (*Cynoglossum officinale*) og noen store eksemplarer av berberiss (*Berberis vulgare*) i bakgrunnen. På Lilløy ble blankstorkenebb (*Geranium lucidum*), strandarve (*Honckenya pepalis*) og gåsefot (*Asperugo procumbens*) foreviget før vi roet oss ned med niste og kaffe.

En liten tur nordover på øya ga til beste noen avblomstrede eksemplarer av vårvikke (*Vicia lathyroides*) samt riklige forekomster av hvitdodre (*Berteroa incana* og oksetunge (*Anchusa officinalis*).

De som vendte blikket opp kunne observere en plog av storskarv i trekk. Turen gikk så mot sørspeisen av øya med fyret der vi underveis blant annet så begerhagtorn (*Crataegus curvicephala*) samt selvasal (*Sorbus aria*) og rognasal (*S. hybrida*).

Ved og i nærheten av fyret tok vi i øyesyn store forekomster av reinrose (*Dryas octopetala*), Langesunds og Langøyas botaniske særegenhet. Ellers nøt vi utsikt og vær.

Underveis tilbake til fergen ble lektor Tjønneland, formannen i Tønsberg bot.selskap og Karl Eriksen intervjuet av Arne Åsgård om Langøya og dens flora, et intervju som gikk på lufta i radio derpå følgende søndag morgen. Avreise fra Langøya kl. 16.00.

Sandøya ved Brevik var turmål torsdag 11. juni. 12 stykker møtte fram i godt vær med litt kald vind. Det første som møtte oss like ovenfor fergetleiet på Sandøya var oksetunge (*Anchusa officinalis*) og veivortemelk (*Euphorbia esula*). Bortover mot skolen fant vi på sandbakkene mengder av hvitdodre (*Berteroa incana*), hestehamp (*Erigeron canadense*), nattlys (*Oenothera biennis*), ornehode (*Echium vulgare*), rundskolm (*Anthyllis vulneraria*), og litt bortenfor de første ullurteksemplarene (*Filago arvensis*).

I sandtaket fant vi igjen ullurt. Langs stien mot Dikken vokste noen få eksemplarer av nattfiol (*Platanthera bifolia*) og mengder av linnea (*Linnaea borealis*).

Nede i skogen like ved Dikken fant vi etterhvert ganske gode forekomster av olavstake (*Moneses uniflora*) i full blomstring. Her vokste også noen få eksemplarer av nikkevintergrønn (*Ramischia secunda*), og litt lenger oppe fant vi også noen eksemplarer av furuvintergrønn (*Pyrola chlorantha*) og en hel del knerot (*Goodyera repens*).

Rasten tok vi nede på Dikken blant broddbergknapp (*Sedum rupestre*) og fine røde tranehals (*Erodium cicutarium*) før ferden gikk tilbake til ferga.

Det ble sendt ut innbydelse til en ukesslutt-tur til Midt-Telemark, men denne ble avlyst på grunn av liten påmelding. Turen skulle ha gått 19. - 21. juni.

Et dusin medlemmer møttes søndag 26. juli ved Lasses kafeteria ved E-18 i Bamble. Karl Eriksen ledet alle til idyllen ved Grobstok-tjern.

Alt uteliv i de lange lyse dagene hadde forhindret telefonkontakt, slik at Leif Grobstock ble overrasket over opptoget. Men særlig ble han begeistret over å få så motiverte gjester til gards, og han hadde virkelig mye fint å vise fram like rundt husene, slik som fersken, aprikoser og amerikanske bjørnebær.

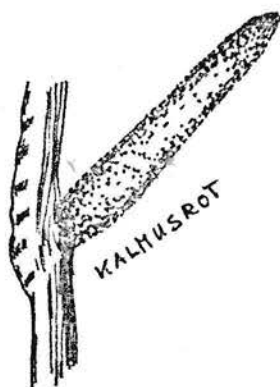
Det var kaldt og fortvilet insektfritt da aprikosene blomstret, så eieren fant å gå over blomstene med en pensel. Nå hadde han frukten opp til penselhøyden!

Vekstsommeren 81 kunne avleses på Grobstok-tjernets grønne bredder. Norge er et grønt land. Særlig smal dunkjevle (*Typha angustifolia*) og kalmusrotens blomster (*Acarus calanus*) vakte stor interesse. Kalmusrotens blomsterkolbe er jo et unikum der den strutter oppad fra de smale sverdformede bladene. Det var mange lange sverd der, og sjøsivaks (*Scirpus lacustris*) raget over dem alle.

Det er en særpregt vegetasjonstype i overgang mellom dyrket mark og en slik sjø. Vi nevner bare mynthe (*Mentha* sp.), skjoldbærer (*Scutellaria galericulata*), flikbrønsle (*Bidens tripartita*) og gulldå (*Geleopsis speciosa*). Type arter fra begge ender av spekteret.

Forniddagsturen bød på nok en post, og den var på vei til Kragersø. 300 meter før tømmerrenna til Fossingbruket krysser veien, stoppet dagens guide. Berglendt var det, men svære mengder av sørlandsvikke (*Vicia casubica*) på begge sider av veien. På berghyllene på innsiden blomstret ennå den fine rødsmellen (*Silene armeria*).

Karl kunne endog servere den sammen med blåmunke (*Jasione montana*). Det var vel ikke botanikeren men estetikeren Karl som så ledet oss opp langs trykksjakten til en sommerlig sjø. Der gjorde det godt med en bit mat og manges sommerberetninger om floristiske gleder i ferietid. Så oppbrudd, og dagens guide var dermed klar for sin post nr.2 på dagsorden: Med fruen i bil mot Finland,

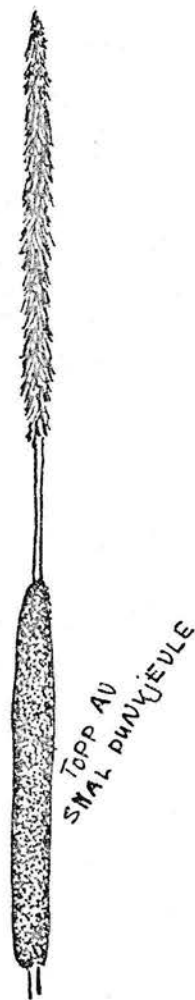
Etter sommerferien startet vi opp søndag 16. august med en tur til Notoddendistriktet. Da vi samlet oss på Notodden ca. kl. 10.30, var vi ca. 15 deltagere med stort og smått. Med oss på turen var familien Sandve fra Sandefjord, og som stedlig guide fungerte Jan Tanggaard.

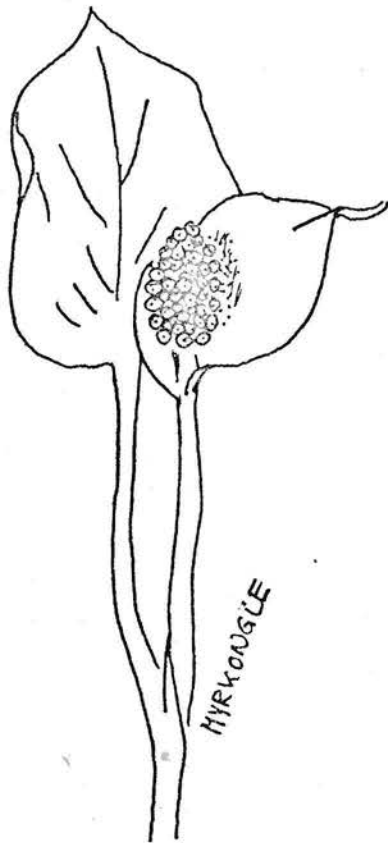
Turen gikk i flokk og følge til Heddal og Skillerudtjenna hvor buesivaks, *Scirpus radicans*, var første mål.

Tjenna viste seg å være en utmerket lokalitet på mange måter, og den huset mange gode arter av både planter og fugl. Da vi parkerte bilene, ble vi møtt av en stor forekomst av kjempespringfrø, *Impatiens glandulifera*, som ellers bl.a. er kjent i rike mengder fra Notodden. Kantene av tjenna var tett bevokst av myrkongle, *Calla palustris*, og innenfor fikk vi til fulle demonstrert buesivaks som hadde kastet blomsterkvastene og med toppen av de bøyde stenglene slått rot. I slagg-grusen på nordenden av flyplassen fant vi grunnen dominert av småterskenunn (*Chaenorhinum minus*).

Etter å ha lyttet til sivspurv og rørsanger og sett gluttsnipe, brunnaker og krikkender, gikk ferden til Notodden og årspartiene nord for idrettsbanen. Men først nøt vi medbrakt niste i hagen til ekteparet Grimeland. Her ble vi også vist rundt og fikk bl.a. se et kraftig eksemplar av skogranke (*Clenatis alpina subsp. sibirica*).

Oppe i åsen var det tørt, og den soppen som var forespeilet i programmet, ble det heller lite av. På veien opp fant vi gledelige ting som brude-spore (*Gymnadenia conopsea*) og legevintergrønn (*Pyrola rotundifolia*). Oppe i bakkanten av åsen fant vi til fuglekvitter fra flere meiser mengder av knerot (*Goodyera repens*). Av vaniljerot (*Monotropa hypopitys*) fant vi bare en eneste fjorgammel stander.

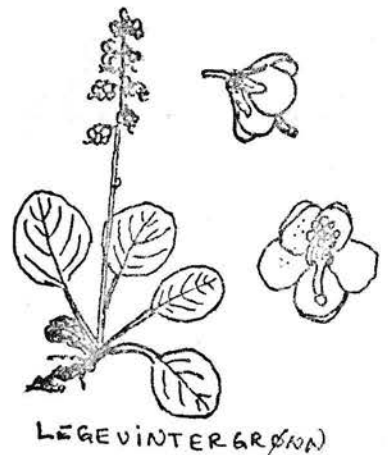
Ferden gikk til Urskogen i Lisleherad. Ved Dårstulvann ligger et nærmest uberørt område som er blitt fredet for inngrep. Dessverre tok vi litt feil av veien, og vi brukte mye tid og krefter for å nå ned i den vesle skogteigen. Vel nede i skogen fant vi et sigevannsområde som inneholdt godbiter som sumphaukeskjegg (*Crepis paludosa*) og skogmarihand (*Dactylorhiza fuchsii*). På en liten hylle inne i det mørkeste partiet fant vi igjen knerot. Vi fant også veien ned igjen, og etter en rast ved Dårstulvann i nydelig vær, avsluttet vi og dro hjem.

Tirsdag 25. august tok vi oss en kveldsvandring i Krogshavn i Langesund og

igjen ble vi geleidet gjennom et fint område med flott flora av kjentmann Karl Eriksen. 12 deltagerne møtte fram på Langesunds torg og dro innom verftet for å ta i øyesyn de sørgelige restene av rønkarse (*Coronopus didymus*) som frister en kummerlig tilværelse under pågående utbygging.

I bekken ved Krogshavn litt seinere kunne vi betrakte buesøtegras (*Glyceria declinata*) og mannasøtegras (*G. fluitans*) side om side, og ta opp de ørsmå forskjellene med agnene. Buesøtegras er fra før bare kjent vest til Tjølling i Vestfold, og har derfor en ny vestgrense for Norge i Krogshavn.

På vestsida av Krogshavn finnes flere fine lokaliteter av hjøtetrøst (*Eupatorium cannabinum*). Under en hvelvet pram fant vi noen ynkelige eksemplarer av krabbekløver (*Trifolium campestre*). I en saltvannsdam innesrt i Krogshavn vokste salturt (*Salicornia europaea*) og nær inntil noen eksemplarer av gul frøstjerne (*Thalictrum flavum*). Vi besøkte også noen nabber mot badet, og passerte på vår vei gode forekomster av bukkebeinurt (*Ononis arvensis*). Oppe på en kalkrygg innerst i Krogshavns østre hjørne ble vi vist en rikelig forekomst av steinstorkenebb (*Geranium colombinum*). Flere steder langs kalkryggen vokste også bakkesøte (*Gentianella campestris*).

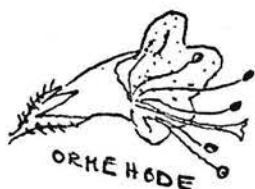
Før ekskursjonen ble oppløst, tok de mest utholdende en stopp ved Salen for å se nærmere på en gammel lokalitet av blålusern (*Medicago sativa.*) Etter at vi fikk konstantert at denne arten levde i beste velgående, dro vi hver til vårt.

Søndag 6. september beveget foreningen seg i østerled, til Vestfold med Larvik som mål.

Første stopp var Herregården. I dette området ble vi vist mengder av holurt (*Aristolochia clematitis*). Planten så ut til å trives riktig bra, og det er egentlig forunderlig at den ikke har spredd seg særlig på den tiden den har vært kjent på stedet. Ved husveggen av Herregården fant vi også et eksemplar av bukketorn (*Lycium halimifolium*). Denne planten er også funnet her flere ganger.

Veien gikk så til siloområdene ved havna, og ved gamle Soya-fabrikken fikk vi se hirse (*Panicum miliaceum*), stor busthirse (*Setaria italica*) og piggeple (*Datura stramonium*). Ved havnesiloen så vi på et eksemplar av fargeginst (*Genista tinctoria*) som har stått her noen år, hønsehirse (*Echinochloa crus-galli*) og en faks som trolig var veifaks (*Bromus commutatus*). Duskamarant (*Amaranthus retroflexus*), nattlys (*Oenothera biennis*) og blåmunke (*Jasione montana*) vokste rundt jernbanesporene nede ved kaia.

Ute på Revet, utenfor havnesiloen, fant vi en del ormehode (*Echium vulgare*) og noen tuer forvillet jordskokk (*Helianthus tuberosus*). En fin solsikke (*Helianthus annuus*) hadde også funnet seg et voksested i veikanten mot fyllingene.

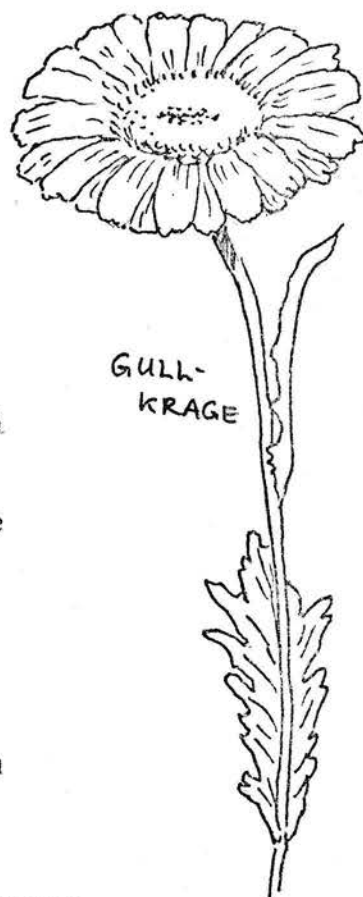

Trivelig var det å få se fiskeørnen i aksjon da den stupte etter fisk og like etter passerte oss med spillende fisk i karakteristisk stilling i klørne.

Maten tok vi ved Vestre Halsen der Lågen kommer ut. Her gledet en klynge med kjempespringfrø (*Impatiens glandulifera*) ved båthavna.

Etter rasten gikk veien til brua over Lågen ved Treschows trelastlager. Her fant vi like ved brohodet buesivaks (*Scirpus radicans*) med sin typiske vekst. I dens selskap var bl.a. gulldusk (*Lysimachia thyrsoiflora*), dunkjevle (*Typha latifolia*) og mjølkerot (*Peucedanum palustre*).

En del av deltagerne dro videre over til Brunlanes og fant en del gullkrage (*Chrysanthemum segetum*) ved Halle. En rask tur ut i Omrestranda innenfor Nevlunghavn ga oss noen delvis avblomstrete eksemplarer av

neslesnyltetråd (*Cuscuta europaea*).

Siste stopp var Torpevann med gamle kjenninger som småslirekne (*Polygonum minus*) og vasskryp (*Peplis portula*) som ble funnet her sist år.

I alt var 8 deltager møtt fram.

Årets siste tur gikk lørdag 11.september til Sandøya, og målet var bl.a. å se etter sopp. En lang tørkeperiode hadde gjort sitt til at det var lite sopp i skogen ved Dikken, men vi fant bl.a. noen fine eksemplarer av sjampinjong. Ellers var det mye honningsopp å finne. Denne er lett å kjenne på at den vokser i tette knipper og har en brungul farge som mørk honning. Den store overraskelsen på turen var en forekomst av svartgallebær (*Bryonia alba*) på et hagegjerde nær skolen. Vi kom i snakk med fruen i huset som viste oss mer av denne planten som hun kalte et besværlig ugras. Under pratene fortalte hun mer om ugras som var besværlig. Bl.a. en arve med røde blomster fortalte hun var plagsomt. Mistanken som ble vakt hos oss ble snart etter bekreftet da vi fant flere fine eksemplarer av nonsblom (*Anagallis arvensis*) med sin karakteristiske rød-orange farge.

Ellers besøkte vi lokaliteten med knerot (*Goodyera repens*) fra vårens tur, og kunne bare konstantere at det hadde vært noen få blomstrende eksemplarer i år. Vi så også restene av Olav-stake (*Toneses uniflora*) og ullurt (*Filago arvensis*). 13 deltager hadde møtt fram.

Innesesongen på høsten begynte litt seint, men 20. oktober hadde vi et minne- møte (uoffisiell tittel). Tanken var at medlemmene skulle ta med bilder fra sommerens turer og personlige blomsteropplevelser. Aage Aasheim var spesielt invitert som den som skulle åpne kvelden. Vi hadde en anelse om at Aages bilder var av høy kvalitet, men det er bare å innrømme at han viste mester-klasse hvor selv de mest trivielle arter ble de rene kunststykker gjennom hans linser.

Etter en liten pause med tilbehør, hjemmebakst og prat om alt og hint, ble det variasjoner over temaet turer og blomster.

Siloen på Bale-veien viser seg etterhvert å være en botanisk severdighet med godbiter i mengder, med orientsmelle (*Silene czeserii*) og olymptistel (*Cirsium leiophyllum*) som to av de fremste. Det ble videre glimt fra Ølands- Sørlands- og Vestlandsfloraen før Kjell Thowsens bilder av høy klasse rullet over skjermen fulgt av fyldestgjørende kommentarer. Mange bilder ble det nok denne kvelden, men vi var sulteforet etter en lang og til dels våt ettersønner.

Vi må nok i framtida akte oss for at vi ikke mister praten og tiden til et og annet spørsmål om bildene.

I samarbeide med Den norske Creditbank arrangerte foreningen den 2. november i DnCS lokaler i Langesund et møte under temaet "Bli kjent med Bamble." Oppslutningen var meget god, og særlig at det ble rom til så mange av lokale personer var gledelig. Over 30 personer var påmeldt, og pågangen var så stor at ca. 25 ble avvist p.g.a. for liten plass i trivelige lokaler ved torget. Kveldens aktører var Karl Eriksen og lensmann Johannes Hellstrøm. Vi fikk stifte bekjentskap med Langesunds og Bambles flora, og Karls bilder og forklaringer ble hist og her krydret med anekdoter fra lensmann Hellstrøms møte med gamle botaniske kjenper som han har hatt kontakt med under deres besøk i egnen.

Interessen var som nevnt påtagelig blant Bamble-beboere. Interesse var det også for foreningens arbeide. Det ble en livlig prat under kaffen, og etter kaffe-pausen gikk praten fortsatt livlig, og spørsmålene var mange. Alt i alt et vellykket arrangement som skapte en nødvendig kontakt med lokal-folk i Bamble og som kan få oss til å tenke over hva vi bør gjøre framover. 25 avviste ved påmeldingen forplikter kanhende til et nytt møte for Bambles befolkning? Kanskje vi også bør diskutere om tema-kvelder bør være en del av vår arbeidsform.